

AANBEVELINGEN

COMPLIMENTEN

uit het vierjaarlijks onderzoeksrapport van de Inspectie van het Onderwijs

LEESWIJZER BIJ DEFINITIEF RAPPORT VIERJAARLIJKS ONDERZOEK
D.D. 15-11-23 PO2811-21592 43272600

Hoofdstuk 2 Resultaten vierjaarlijks onderzoek Samenvattend oordeel

We stellen vast dat het samenwerkingsverband een positieve rol heeft in het onderwijsveld. Interne en externe betrokkenen die wij spraken hebben veel waardering voor de ondersteuning door en de inzet van het samenwerkingsverband. We concluderen dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken realiseert. We constateren dat het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband voldoende waarborgt en dat er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Tot stellen we vast dat de kwaliteit van het onderwijs op de onderzochte standaarden op orde is, ondanks dat we ook tekortkomingen vaststellen.

2.1 Realisatie passend onderwijs

Het lukt het samenwerkingsverband om samen met schoolbesturen en scholen stappen te maken richting meer inclusief onderwijs. Het lage deelnamepercentage was, voordat passend onderwijs werd ingevoerd, en is nog steeds laag. Dit terwijl iedere dreigende thuiszitter in beeld is en van thuiszitten geen sprake is. Betrokkenen bij het samenwerkingsverband waarderen het samenwerkingsverband om de visiegedreven aanpak, het investeren in de samenwerking tussen ketenpartners, het aanspreken op het nakomen van afspraken en rolvastheid en het betrekken van belanghebbenden bij het ontwikkelen van beleid.

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wel moet het samenwerkingsverband verduidelijken wat er valt onder basisondersteuning.

Versterken van het dekkend netwerk werkt Het Kleuteronderwijs-Zorgarrangement-Groep (KoZa) is een voorbeeld hoe het samenwerkingsverband het dekkend netwerk versterkt. KoZa biedt gespecialiseerde hulp aan kinderen tussen de vier en zeven jaar met complexe ontwikkelingsproblematiek, een (dreigende) ontwikkelingsstoornis en hulpvragen vanuit de thuissituatie of vanuit het onderwijs. Deze kwetsbare doelgroep is dankzij samenwerking met peuteropvang, vve aanbieders, gemeente en samenwerkingsverband gesignaleerd, waarop dit aanbod is gerealiseerd gezamenlijk met de SBO scholen en SO school, gemeente en samenwerkingsverband.

Informatie over passend onderwijs voor ouders lastig te vinden Ouders zijn voor de ondersteuning door de school erg afhankelijk van de professionals op de school. Het samenwerkingsverband komt pas in beeld als de school besluit de begeleider passend onderwijs (bpo-er) in te schakelen. Ouders vinden dit traject dikwijls lang duren. Daarbij komt dat informatie over passend onderwijs zoals bijvoorbeeld in het schoolondersteuningsprofiel (sop) lastig te vinden is voor ouders. Ook is het oudersteunpunt nog niet gerealiseerd. Het samenwerkingsverband kan, samen met de schoolbesturen, meer aandacht geven aan het informeren van ouders.

RPO2. Regionale samenwerking

Wij vinden de manier waarop het bestuur samenwerkt met gemeenten en andere organisaties, die mede betrekking heeft op de voorschoolse periode en de schoolloopbaan van leerlingen in het voortgezet onderwijs, ertoe bijdraagt dat leerlingen zowel in onderwijs als ook met jeugdhulp en zorg passend extra ondersteunt worden.

Het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten en cyclisch opvolgen past het samenwerkingsverband ook toe met andere ketenpartners. We constateren dat het samenwerkingsverband er zo in slaagt resultaatgericht samen te werken met ketenpartners (gemeente, voorschoolse opvang, jeugdhulp- en zorgaanbieders) en daarmee het dekkend netwerk met jeugdhulp en zorg versterkt.

Proactieve samenwerking om thuiszitters te voorkomen Er zijn geen thuiszitters omdat scholen, samen met jeugdhulp, leerplicht en met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband effectief inzetten aan de 'thuiszitterstafel' op het voorkomen ervan. Positief is dat bij het zoeken naar een oplossing voor individuele gevallen de scholen actief blijven inzetten op maatwerk in het bieden van onderwijs waardoor de leerling geen thuiszitter wordt.

Ondersteuning draagt bij aan de ononderbroken ontwikkeling Het samenwerkingsverband kan adviseren als er op het peutercentrum of kinderdagverblijf vragen zijn rondom de ontwikkeling van een peuter. Hierdoor is het Koza aanbod illustratief voor de samenwerking tussen de gemeente, het samenwerkingsverband en de schoolbesturen.

Sterke samenwerking met partners om problemen op te lossen Verder is het samenwerkingsverband in een adviserende rol actief betrokken bij het nieuwkomersbeleid. Schoolbesturen en de gemeente zijn hierdoor beter in staat is het onderwijs en dekkend netwerk van voorzieningen voor nieuwkomers te realiseren.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

Advisering gericht op onderwijs, jeugdhulp en zorg Betrokkenen op en rond de scholen zijn positief over de manier waarop de bpo-er adviseert wanneer zij daarom vragen.

Correcte procedure toelaatbaarheid De aanvragen van de school voor een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) behandelt het bestuur zorgvuldig, waarbij de juiste deskundigen een onafhankelijk advies uitbrengen.

2.2 Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

BKA1. Visie, ambities en doelen

Kwaliteitszorg doorontwikkelen tot stelsel Om zicht te krijgen of het netwerk dekkend is kan het samenwerkingsverband afspraken over het schoolondersteuningsprofiel (sop) en de jaarlijkse evaluatie daarvan benutten om het dekkend netwerk in eenduidig en vergelijkbaar in beeld te brengen. Instrumenten die kwaliteitsbeelden genereren gebaseerd op zelfevaluatie dienen verrijkt te worden met aanvullende data om zo gevalideerd te weten of dat wat je denkt te hebben bereikt ook daadwerkelijk is bereikt. Door de kwaliteitszorg zo door te ontwikkelen tot een stelsel van kwaliteitszorg, is het pas mogelijk doelgericht te sturen, te analyseren en te evalueren en te komen tot de verbeteracties die nodig zijn om het doel te realiseren.

Risico's actualiseren en ambities koppelen aan de financiën Ook mist in de plannen de verbinding tussen de meerjarenbegroting en de gestelde ambities. Daarmee kan ook de verantwoordingsinformatie van schoolbesturen aan het samenwerkingsverband het bestuur van de noodzakelijke informatie voorzien om te verwerken in de eigen verantwoording over besteding van de middelen.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Heldere organisatiestructuur Het bestuur heeft ingezet op een stevige en professionele organisatie, waarbij heel duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe de lijntjes lopen. Het samenwerkingsverband is een duidelijk centraal en actief middelpunt voor de regio waar het gaat om passend onderwijs. De structuur en informatie van 'het bureau' zorgt voor duidelijkheid bij de scholen over wat de mogelijkheden zijn en bij wie ze terecht kunnen met vragen.

De kwaliteitscultuur ontwikkelt zich positief Het bestuur kan rekenen op waardering voor het beleid omdat het veel relevante ketenpartners betreft bij het versterken van het netwerk en het uitgangspunt om samen te komen tot een meer inclusieve maatschappij. Waar schoolbesturen in het vorige vierjaarlijkse onderzoek de eigen belangen voorop stelden, is er nu een open en professionele cultuur ontstaan. Er wordt nu open gesproken waar men in (mag) verschillen, waarbij dat ook ruimte geeft aan het benoemen van de gezamenlijke belang in de realisatie van passend onderwijs.

Sturing gebeurt direct en indirect Via de bpo-ers, het loket en de diverse zelfevaluatie instrumenten weet het bestuur wat er speelt op de verschillende scholen. Deze relevante informatie leidt indien nodig tot het aanspreken van een schooldirecteur of schoolbestuur als er nooit hulpvragen gesteld worden. Het gesprek hierover heeft geleid tot cultuurverbeteringen in de samenwerking en tot een verbetering in het passend onderwijsaanbod op de school.

Scholen meer betrekken om draagvlak te vergroten Het samenwerkingsverband werkt met bovenbestuurlijke werkgroepen om beleid te ontwikkelen. De werkgroepen rapporteren regelmatig de voortgang aan het bestuur. In de gesprekken en ook tijdens de verificaties haalden we informatie op over besluiten en ontwikkelingen waar de scholen niet afdoende in waren meegenomen. Hierin kan het bestuur zich verbeteren.

Ondersteuningsplanraad beter in positie brengen Door meer ondersteuning, kan de opr zich bezig houden met de inhoudelijke taken. Het bestuur versterkt daarmee de ondersteuningsplanraad, wat ook nodig is voor goede een tegenspraak.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Dialoog is kritisch en wordt breed gevoerd.

Het bestuur kan al deze dialoog en gespreksmomenten ook benutten om inzichtelijk te krijgen wat de diverse perspectieven zijn op wat goed gaat, wat beter kan en wat beter moet. Door de uitkomsten van de gesprekken ook te verwerken in het jaarverslag, verbetert het bestuur zijn verantwoording.

De ondersteuningsplanraad (opr) ook raadplegen. De opr wordt voldoende geïnformeerd door het bestuur om zijn taken te kunnen uitvoeren en voelt zich gehoord. Zo leidt inbreng van de opr tot aanscherping of aanpassing van beleid.

Wel kan het bestuur de opr meer inzetten als kritische gesprekspartner door hen minder reactief en meer proactief mee te nemen in trends en ontwikkelingen. Zo kan de opr de achterban raadplegen om vervolgens daarover het gesprek te voeren.

Hoofdstuk 3 Resultaten verificatie-activiteiten

Basisondersteuning

Onze bevindingen De scholen handelen naar het uitgangspunt om thuisnabij en zo inclusief mogelijk onderwijs voor iedere leerling te creëren. Vanuit de missie om leerlingen zo lang mogelijk op de school te houden, organiseren de scholen veel ondersteuning voor de leerlingen.

Aangezien de basisondersteuning breed geformuleerd is, bepaalt iedere school afzonderlijk wanneer er sprake is van extra ondersteuning en wanneer een OPP dus gestart wordt. Het onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning verschilt tussen de scholen. Het samenwerkingsverband krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Schoolondersteuningsprofiel op schoolniveau en in relatie tot het ondersteuningsplan

Onze bevindingen Naast het leveren van de basisteksten, heeft het samenwerkingsverband geen verdere afspraken met de scholen gemaakt over het vastleggen van het sop in het nieuwe systeem. Het voorafgaand maken van duidelijke afspraken over de sop's zorgt dat het samenwerkingsverband het dekkend netwerk eenduidig en vergelijkbaar in beeld kan brengen.

Ontwikkelingsperspectief

Onze bevindingen Gestuurd door het samenwerkingsverband, is het nu de bedoeling dat alle scholen OPP's in hetzelfde softwaresysteem invoeren. Er zijn echter nog geen gezamenlijke afspraken over wanneer een OPP moet worden opgestart en wat het OPP precies zou moeten bevatten. Alle bezochte scholen kijken hier anders naar. Het samenwerkingsverband kan dit proces beter coördineren. De inhoudelijke eenduidigheid in OPP's maakt het ook mogelijk om OPP's kwalitatief te analyseren op school- en samenwerkingsniveau, waardoor het een verrijking kan zijn van de kwaliteitszorg.

Winst valt te behalen vooral in het helder maken welke ondersteuning ingezet wordt en door wie en wat de beoogde resultaten zijn en in welk tijdsbestek. De actieve rol en betrokkenheid van ouders kan hier ook opgenomen worden. Op basis van deze doelen en afspraken kan het handelingsgedeelte (waar ouders instemmingsrecht op hebben) van het OPP minimaal twee keer per jaar geëvalueerd worden. Zo is het inzichtelijk of alle betrokkenen alle afspraken hebben nageleefd, of de resultaten zijn behaald en daarmee of het doel is bereikt.

In sommige gevallen kunnen leerkrachten ver in de brede basisondersteuning blijven en niet snel een vraag stellen, waardoor het lang kan duren voordat de bpo-er betrokken wordt, de procedures van het samenwerkingsverband gevolgd worden en de juiste hulp aan de leerling geboden wordt. Wij geven het samenwerkingsverband mee om een alternatieve route op te nemen in hun werkwijzen.

En tot slot is er geen warme overdracht van leerlingen die uit het regulier naar een sbo/so school gaan. Terugplaatsing is eigenlijk niet aan de orde. Het faciliteren en organiseren van verbinding tussen regulier en sbo/so zorgt ervoor dat terugplaatsing een optie blijft en uiteindelijk ook gerealiseerd zou kunnen worden. Hierbij kan gedacht worden aan een 'TLV met terugplaatsingsperspectief'.

Het goede voorbeeld uit de KOZA groep zorgt dat dit iets is waarbinnen de scholen positief op wordt gereflecteerd.

Betrekken van ouders

Onze bevindingen De bekendheid over passend onderwijs bij ouders is overgelaten aan de scholen. Sommige scholen benoemen het samenwerkingsverband niet in de schoolgids of het schoolondersteuningsprofiel, anderen expliciteren dat wel. Ook daarin kan eenduidigheid worden gerealiseerd zodat alle ouders op alle scholen beschikken over tenminste dezelfde informatie.

Zorg jeugdhulp in school

Onze bevindingen Het loket brengt de jeugdhulp, jeugd en gezin, jeugdzorg en ook de overige expertise in de school. Het vergemakkelijkt dat ouders open staan geholpen te worden en verbetert daarmee ook de ontwikkelkansen van de leerlingen.

Tot slot ervaren enkele scholen ook dat er niet afdoende dialoog was tussen het samenwerkingsverband en de school alvorens tot besluit wordt overgegaan. Deze voorbeelden geven aan dat er behoefte is aan meer communicatie, inhoudelijke dialoog en co-creatie om zo samen passend onderwijs te realiseren.

